

מראה זה — יחד עם נאומי ההתעמולה של האופוזיציה הימנית, שניצלו נקודה זו היטב כדי לנגח את הממשלה — הביאה את המישפחות לידי שיא של זעם. איך הסכימה הממשלה להפסקת-אש, מבלי להביט טיח את החזרת השבויים? איך מספקים מזון לצבא מיותר, מבלי לקבל אף את רשימת השבויים שבידי מצריים וסוריה?

קלפים למישחק

א ייאפשר היה להשתיק זעקה זו. שיצאה מן הלב. אך יתכן שהיא השיגה דווקא את התוצאה ההפוכה. הזעקה עצמה העמידה את המצרים והסורים על חומרת הבעייה לגבי ישראל. ועל הלחץ הכביר המופעל על ממשלת ישראל. ממילא עלה על דעתם לנצל גורם זה לשם השגת יתרונות. איסר הראל, מי שהיה הממונה על שרור תיבה ביטחון, היה הראשון שהזהיר בפני אפסרות זו. כאשר פנה אחד מחברי הכנסת מעל דוכן הכנסת אל ממשלות מצריים וסוריה, וביקש את שחרור השבויים למי ען הכשרת האווירה לשלום, העיר: התגור בה תהיה הפוכה. הם יבינו שיש להם קלף ביד, והם ישחקו על קלף זה. כך בדיוק קרה. הבעייה הבווערת למצריים היא פריצת הכיתור של הארמיה השלישית. מכיוון שכיתור זה נוצר אחרי הפסקת-האש, היתה לקאהיר האפשרות לני-

המלחמה על השבויים

מזון לארמיה השלישית המצרית, שכותרה עליידי צה"ל אחרי כניסת הפסקת-האש לחוקפה.

ב רגע ששכחו הקרבות בדרום ובצי פון. החל הקרב הגדול על גורל חי שבויים. הוא עורר רגשות עמוקים לא פחות מן המלחמה עצמה.

היתה לכך סיבה מיוחדת. במלחמות הקודמות, היתה בעיית השבויים הישראליים בעלת חשיבות מישנית בלבד. אמנם, במלחמת-העצמאות נפלו בשבי מגיני גושרי עזיון וירושלים העתיקה, אך היחס אליהם היה סביר. הלגיון הערבי של המלך עבדאללה עמד תחת פיקוד בריטי, היחסים עם המלך עצמו לא היו בגדר איבה קיצורנית, ולא היה חשש רב לגורל השבויים.

במלחמת סיני ובמלחמת ששת הימים היתה היוזמה כולה בידי צה"ל. שדה הקרב נשאר בידיה, וממילא לא נפלו כימעט שבויים בידי הערבים.

כל זה השתנה במלחמת יום-הכיפורים. במשך כמה ימים התקדמו צבאות מצריים וסוריה, צה"ל נסוג, יחידות נשחקו, ומסיפר ניכר של חיילי צה"ל נעדרו.

כך, בפעם הראשונה, נוצר מצב שמאות מישפחות בישראל לא ידעו מה גורל בניהן — אם נהרגו ונשארו בשדה-הקרב, מעבר לקווי צה"ל, או נפלו חיים או פצועים בידי האויב. גורלן של מישפחות אלה, שהתנדנדו בין תיקווה וייאוש, שכל צילצול בדלת יכול היה לבשר להן כי אפסה כל תיקווה או שבנם וזהה בשבי — נגע לכל לב. לא היה כימעט אדם בישראל שלא הכיר מישפחה כזאת, ושלא הושפע מסיבלה.

סיפורים אגדתיים — מעודדים מצד אחד, מדכאים מצד שני — נפוצו ברבים. אחדים מהם היו נכונים, למשל: סיפורם של אשה בחודש החשיעי להריונה, שמתוס את המטוס מתפוצץ באוויר, ושלא ראו מיצנח. האשה הבניה שבעלה נהרג, עברה שבועיים של אבל עמוק. ואו הופיע שם הבעל ברשימת השבויים הסצועים, שנמי סרה עליידי מצריים.

הסבל יצר לחץ שלא היה כדוגמתו. חיוני היה לקבל לפחות מידע רחוף לגבי זכות השבויים.

בעיצומם של הקרבות הבטיחה גולדה מאיר שלא תסכים להפסקת-אש בלי חילוף פי שבויים. אולם גולדה לא יכלה לעמוד בחבטתה. הפסקת-האש נכסתה עליה בי אורח אולטימטיבי עליידי ממשלת ארצות-הברית, שהיתה בטוחה כי בהעדר הפסקת-אש יתערב הצבא הסובייטי בקרבות. בגלל אותו איום, גם הסכימה ישראל להעברת

العدو يقهر شرقاً

رجالنا يظفرون دواعي العدو الذي ترك عدوانه وبأمانه وطول الرعدة والفرقا

قواتنا البرية بعد ان اوضاعها المتقدمة شرق قناة السويس تحت حماية القوات الجوية والدفاع الجوي

استولت قواتنا على العريش والرياح والرياح والرياح والرياح والرياح والرياح والرياح والرياح

اشكنا مع كراي منقذ للمعدن من مملكة تصاريف عنيفة ودموية بعد ان كبرامن دباباتنا وغريانه الرعدة والرياح

القوات المسلحة

עתון הצבא המצרי מתפאר בשבויים

יורם שחר בדמשק